Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1017

2025 5 27

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2025/1017

2025 m. gegužės 26 d.

dėl Ispanijai skirtų laikinų neatidėliotinų priemonių, kuriomis nukrypstama nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/126 nuostatų, siekiant išspręsti konkrečias vaisių bei daržovių ir vyno sektorių problemas, kilusias dėl pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 ([1]), ypač į jo 148 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. Ispanijos Valensijos regione susidarę pavojingi nepalankūs meteorologiniai reiškiniai padarė didelę žalą vaisių ir daržovių bei vyninių vynuogių ir vyno produktų produkcijai, produkcijos potencialui ir gamintojų organizacijų bei vyno gamintojų infrastruktūrai. Dideliame aukštyje susiformavusi izoliuota depresija, sukėlusi katastrofiškus staigius potvynius ir liūtis, smarkiai paveikė ar net sunaikino šio regiono sodus ir vynuogynus. Tai ne tik lėmė didžiulius nuostolius, susijusius su 2024 m. derliumi, bet ir greičiausiai turės neigiamą poveikį vaisių bei daržovių ir vyno sektoriams dar ne vienus ateinančius metus. Apskaičiuota, kad nuostoliai, patirti dėl katastrofiškų staigių potvynių ir liūčių padarytos žalos 2024 m. derliui, siekia 644,6 mln. EUR. Kai kuriems produktams padaryta ypač didelė žala, pavyzdžiui, apskaičiuota, kad migdolų ir lazdyno riešutų sektoriuose nuostoliai siekia 49,3 mln. EUR, ir numatoma, kad 2024 m. migdolų produkcijos nuostoliai viršys 30 %, o lazdyno riešutų – net 50 %. Smarkiai nukentėjo beveik 30 000 hektarų vynuogynų. Be to, neigiamos pasekmės labiausiai nukentėjusiose vietovėse yra susijusios ne tik su šių metų produkcija, nes buvo padaryta žala sodų medžiams, vynuogynams ir nuolatinėms struktūroms, taip pat buvo sunaikinta technika, terasos ir drėkinimo sistemos. Ši žala turės įtakos būsimiems šių vietovių gamybos pajėgumams;

(2) daugelis vaisių ir daržovių augintojų, patyrusių didelį 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių poveikį, yra pripažintų gamintojų organizacijų, įgyvendinančių veiklos programas, nariai. Jau nuo 2024 m. spalio mėn. šioms gamintojų organizacijoms ir jų nariams augintojams kyla sunkumų vykdant savo dar neįvykdytus įsipareigojimus pagal 2024 m. programas ir prisiimant pareigas pagal 2025 m. programas. Dėl to kai kurios patvirtintos intervencinės priemonės gali būti neįgyvendintos, todėl dalis veiklos fondų lėšų gali būti nepanaudota, o priemonės, kurių gamintojų organizacijos ėmėsi krizinei situacijai valdyti, gali būti pripažintos netinkamos finansuoti Sąjungos lėšomis. Vyno gamintojai, kurių vynuogynai smarkiai nukentėjo, susiduria su panašiomis sunkiomis aplinkybėmis, nes jie ne tik neteko 2024 m. derliaus, bet ir turi kuo greičiau atkurti suniokotus vynuogynus ir visą infrastruktūrą, kad vėl galėtų gaminti vyną. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, būtina imtis skubių veiksmų padėčiai ištaisyti: suteikti tam tikro lankstumo įgyvendinant veiklos programas, kad gamintojų organizacijos galėtų savo veiklos fondų išteklius naudoti konkrečioms tikslinėms intervencinėms priemonėms ir efektyviai nukreipti Sąjungos finansavimą šiuose fonduose, taip pat įgyvendinant su vynu susijusias intervencines priemones ir tuo tikslu nukrypstant tiek, kiek tikrai būtina, nuo tam tikrų Reglamento (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos intervencinių priemonių vaisių ir daržovių sektoriuje taisyklės, nuostatų ir

([1]) OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2022/126 ([2]) nustatytų investicijų pakeitimo taisyklių;

(3) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktus, pripažintos gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos pagal savo patvirtintas veiklos programas gali įgyvendinti vaisių ir daržovių sektoriaus intervencines priemones, kuriomis siekiama krizių prevencijos ir valdymo tikslų. Šiomis intervencinėmis priemonėmis siekiama padidinti jų atsparumą krizėms ir padėti jas valdyti. Tačiau pagal to reglamento 50 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos d punktą, tokių intervencinių priemonių išlaidos neturi sudaryti daugiau kaip trečdalio visų pagal veiklos programą patiriamų išlaidų, kad būtų išvengta pernelyg didelio veiklos programos lėšų panaudojimo vien tik krizių valdymo intervencinėms priemonėms finansuoti. Tačiau atsižvelgiant į sunkias 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių pasekmes ir didelį vaisių ir daržovių sektoriaus suniokojimo mastą, būtina nukentėjusioms gamintojų organizacijoms suteikti daugiau lankstumo ir sudaryti sąlygas veiklos programose numatytus išteklius skirti krizių valdymo intervencinėms priemonėms, skirtoms tų reiškinių padariniams šalinti. Todėl to reglamento 50 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos d punkte nustatyta taisyklė neturėtų būti taikoma veiklos programoms, už kurias sumokėta arba kurios įgyvendinamos 2025 m. vietovėse, nukentėjusiose nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių;

(4) be to, pripažintos gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos turi turėti galimybę savo atitinkamo veiklos fondo lėšas, įskaitant Sąjungos finansinę pagalbą, nukreipti į intervencines priemones, kurios yra būtinos 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių padariniams šalinti. Siekiant užtikrinti, kad pripažintos gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos galėtų tai padaryti, būtina, nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2115 51 straipsniui, to reglamento 52 straipsnio 1 dalyje nustatytą Sąjungos finansinės pagalbos ribą 2024 ir 2025 m. padidinti nuo 50 % iki 70 % faktiškai patirtų išlaidų;

(5) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto iv papunktį, įprastas vynuogynų atnaujinimas, atsodinant tos pačios veislės vynuoges pagal tą pačią vynmedžių auginimo sistemą, kai vynmedžiai natūraliai pasensta, nėra tinkamas finansuoti pagal vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos intervencinę priemonę. Tačiau dėl 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių daugelis Ispanijos Valensijos regiono vynuogynų buvo smarkiai suniokoti arba visiškai sunaikinti. Siekiant atkurti nukentėjusių vynuogių augintojų produkcijos potencialą, tie vynuogynai turi būti atsodinti. Tokiu atsodinimu visų pirma būtų siekiama ne tobulinti vynuogynų valdymo metodus, o atkurti vynuogynus, egzistavusius iki 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių. Todėl vykstant šiam atkūrimo procesui tikslinga remti vynuogių augintojus ir išimties tvarka leisti, kad įprastas vynuogynų atnaujinimas būtų laikomas tinkamu finansuoti pagal restruktūrizavimo intervencinę priemonę;

(6) siekiant suteikti tinkamą paramą vynuogių augintojams, kuriems skubiai reikia atkurti savo vynuogynus ir staiga prarastą produkcijos potencialą, svarbu numatyti didesnę bendro finansavimo normą – 80 % faktinių išlaidų, patirtų atnaujinant vynuogynus, kuriuos Ispanija pripažino nukentėjusiais nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, kaip tai jau padaryta dėl kitų Sąjungos intervencinių priemonių, kuriomis siekiama atkurti žemės ūkio potencialą, visų pirma nurodytų Reglamento (ES) 2021/2115 73 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkto i papunktyje. Be to, atsižvelgiant į tai, kad kompensacija už prarastas pajamas, teikiama kaip leidimas senuosius ir naujuosius vynmedžius auginti kartu, šiuo konkrečiu atveju nėra tinkama, būtina numatyti, kad nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių nukentėjusiems gamintojams kompensacija už pajamas, prarastas dėl intervencinės priemonės įgyvendinimo, gali būti skiriama tik kaip finansinė kompensacija ir ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį;

([2]) 2021 m. gruodžio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/126, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115 papildomas tam tikroms intervencinių priemonių rūšims, kurias valstybės narės nurodė pagal tą reglamentą parengtuose 2023–2027 m. BŽŪP strateginiuose planuose, taikomais papildomais reikalavimais ir taisyklėmis dėl santykio, susijusio su 1-uoju geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartu, (OL L 20, 2022 1 31, p. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2022/126 11 straipsnio 10 dalį, investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, kurioms teikiama Sąjungos finansinė pagalba, ilgalaikiškumo laikotarpiu neturi būti pakeistos tokiu pačiu turtu. Siekiant sumažinti finansinius ir veiklos sunkumus, su kuriais susiduria gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos, kurios prarado investicijas dėl 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, ir sudaryti joms sąlygas vėl investuoti į materialųjį ir nematerialųjį turtą, 2025 m. būtina nukrypti nuo draudimo pakeisti investicijas tokiu pačiu turtu;

(8) atsižvelgiant į tai, kad būtina nedelsiant imtis veiksmų ir skubiai priimti priemones, kuriomis būtų sušvelnintas didelis neigiamas 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių poveikis Ispanijos vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijoms bei gamintojų organizacijų asociacijoms ir vyno gamintojams, šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną. Kadangi Reglamento (ES) 2021/2115 148 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad priemonės turi galioti ne ilgiau kaip 12 mėnesių, šis reglamentas turėtų būti taikomas 12 mėnesių nuo jo įsigaliojimo dienos;

(9) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendros žemės ūkio politikos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Vaisių ir daržovių sektoriui taikomos laikinos nuo Reglamento (ES) 2021/2115 nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2115 50 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos d punkto, trečdalio visų išlaidų, patirtų taikant to reglamento 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, riba netaikoma veiklos programoms, už kurias sumokėta arba kurios įgyvendinamos 2025 m. vietovėse, kurias Ispanija pripažino nukentėjusiomis nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių.

2. Nustatoma, kad Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 1 dalyje nustatyta riba yra 70 % faktinių išlaidų, patirtų 2024 ir 2025 m. gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms, kurias Ispanija pripažino nukentėjusiomis nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, įgyvendinant veiklos programas.

2 straipsnis

Vyno sektoriui taikomos laikinos nuo Reglamento (ES) 2021/2115 nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2115 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto iv papunkčio, vynuogynuose, kuriuos Ispanija pripažino nukentėjusiais nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, leidžiama atlikti įprastą vynuogynų atnaujinimą, atsodinant tos pačios veislės vynuoges pagal tą pačią vynmedžių auginimo sistemą ir nepatobulinant vynuogynų valdymo metodų.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2115 59 straipsnio 1 dalies pirmos ir antros pastraipų, Sąjungos finansinė pagalba šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems vynuogynams restruktūrizuoti neviršija 80 % faktinių išlaidų, patirtų restruktūrizuojant vynuogynus, kuriuos Ispanija pripažino nukentėjusiais nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2115 59 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos, gamintojams, nukentėjusiems nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, kompensacija už pajamas, prarastas dėl 1 dalyje nurodytos intervencinės priemonės įgyvendinimo, gali būti skiriama tik kaip finansinė kompensacija ir ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį.

3 straipsnis

Laikina nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2022/126 nukrypti leidžianti nuostata

Nukrypstant nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2022/126 11 straipsnio 10 dalies antros pastraipos, Ispanija gali leisti gamintojų organizacijoms, gamintojų organizacijų asociacijoms arba vyno gamintojams, kuriuos Ispanija pripažino nukentėjusiais nuo 2024 m. spalio ir lapkričio mėn. susidariusių pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, investicijas vien tik pakeisti tokiu pačiu turtu, jei pradinis turtas buvo prarastas dėl šių reiškinių.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas iki 2026 m. gegužės 27 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 m. gegužės 26 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN